

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Annales Ecclesiastici

Incipiens ab Anno Domini D.XC. perueniens vsque ad DCC.XIV. nempe à Gregorio Magno Romano Pontifice, vsque ad Gregorium secundum

Baronio, Cesare

Coloniæ Agrippinæ, 1624

Iesv Christi Annvs 650. Martini Pap. Annus 2. Constantis Imp. Annus 9.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15007

Facta conuictio septem fere ducit in annis, Indictione prima cum mensibus octo. Defuncto autem hoc anno (vt dictum est) ipso Rege, in locum eius successit Recceswinthus, de quo sepe interius sermo erit.

I E S U C H R I S T I
A N N V S 690.
MARTINI PAP. CONSTANTIS IMP.
Annus 2. Annus 9.

I. **Q**UINQUAGESIMVS supra sexcentisimum adest Domini annus, octava Indictione cepta mēse Septembri anni superioris: quo S. Martinus Romanus Pontifex, iubente Constante Imperatore haeretico, per Theodorum Calliopam Exarchum ab iactis tyrannice à Pontificia Sede, vinctis mittitur in Orientem.

Sed antequam ab vrbe discessum eiusdem sancti Pontificis narratione prosequamur, temporis ratio admonet, vt quae ante ab eo Romae sunt gesta, narremus. Habent Acta sancti Landolini Cameracensis Ecclesiae presbyteri ordinati à sancto Antherto eiusdem Ecclesiae Episcopo, ipsum, cum iam tertio profectus esset Romam ad limina sanctorum Apostolorum, ab eodem sancto Martino Pontifice munus praedicationis suscepisse, acceptumq; talentum bene impendisse, claruisseq; miraculis, multaq; monasteria erectisse, fauente ipsi sua munificentia Clodoueo Francorum Rege, vt pleribus eadem Acta significant. Sed & sanctum Amandum Episcopum Lugdunensem, pariter Romam venientem, benignè à se acceptum idem Pontifex Martinus praedicatione Euangelicae ad Genes mancipauit, additis ad ministerium locis Landoualdo Archiepiscopo & Amantio diacono; qui Apostolica auctoritate pollens, f. uctis vberes ex Geniti conuersione colligit, vt S. Bononiensis Acta significant. Habentur haec etiam expressam Actis sancti Landoualdi ipsius, qui à sancto Martino Papa datus est illi comes.

Potio nequam aggredi ad Gegetes praedicationem conuenisset, nisi à Romano Pontifice missus esset: praeter exempla plurima, etiam vetus docet monumentum in Actis sancti Valentini tabula plumbea expressam, mentis illa iuxta corpus eiusdem sancti Valentini Episcopi Potationis in Norici in haec modum: *Vinit ab Oceano vir humilis, Valentini nomine, in Norici vrbein Portanomon (sua legendam loco Patanti) idque anno apud illos praedicantem. Sed quia id bonum genus seram & bellum non nimirum erat, exegit apud illos acceritum fructum capere potuit. Videm autem terrae eius opportunitatem, & querendam hominum fragilitatem regionemque iam albam ad messem, à sinistra cogitabat. Non debet concitari minus quisque silis vsuare, nisi Apostolica auctoritate iustione, sicut scriptum est dicitur Quomodo praeuabunt, assistentantur? Haec dicens, alibi Pontificem Romanum, qui cum honorifice & reuerentia excepit, abuter que cum auduit, & Apostolica auctoritate eius studium praedicationis confirmant. haec & alia ibi.*

III. **I**nsuper ad eundem Pontificem constat ex Hibernia accessisse S. Folliam, vt praedicationi Genibus Euangelium ab eo licentia impetraretur: haec enim in eius Actis est ita scripta legantur: *Huius exemplo, nempe Fursi eius germani, pronocatus Falliana, Romam iuit, petiturus à Martino Pontifice Episcopalem benedictionem ad insulidiam conuersionem, qua accepta, ad Gallias venit, &c. pergit enim dicere de eius martyrio, de quo suo loco sermo erit.*

IV. **H**is igitur de rebus S. Martini ante abductionem ab Vrbe, ad quam amplius reuersus non fuit, breuiter enarratis aegidum de tyrannice eius à sede deiectione dicamus. Sed antequam tragica haec eo, quo gesta sunt, ordine enarremus, de temporis certitudine citatissimo confirmanda. Ista quidem adeo fanebria hoc anno facta esse, Gexcorum Annales satis expresse docent, in quibus ex Theophane haec scripta reperiuntur anno vicesimo Heraclii Imperatoris, ubi agitur de origine atque progressu

haeretis Monothelitarum, his verbis: *Ceterum nota anno Imperij sui Constantij nepoti Heraclij, Indictione octava, his agniti, furor repletus, sanctum Martinum & Maximam Constantiopolim ductos & cruciatus apud Chersonam & alia diuinae relegauit, multos etiam Hesperiarum Episcopos peruenit: haec ibi, quae quidem hoc anno cepta in plures postea uices sunt propagata. Rursum vero hoc anno electum fuisse ab Vrbe sanctum Martinum, ex his, quae ipse suis litteris habet, intelligere satis possumus: dum enim scribit degens Chersonae exul de mittendis ab Vrbe Roma alimentis in subsidis haec habet: *Sinem peregrinorū id est, Roma, iusticia S. Petrus: quid dicemus de nobis, qui proprijs seruis iusticia, & saltem ad momentum ministrantur, & in tali exilio & afflictione consistimus? haec ipse, qui cum ad momentum in ministrasse Romanae Ecclesiae curam fateatur, eopidem hoc anno inde per haeticos diuissim esse pollam intelligere. His de temporis ratione firmatis, iam rem gestam ordine prosequamur.**

Vbi nouit Constantis Imperator, longe aliter quam sperat, quod molebantur pro haeretis patrocinio esse consequentum effectum, in vtpote qui Olympio Exarcho in mandatis dederat, eodum à sede fide electum, quod Typum nominant, ab Italia & alijs Occidentalium prouincijs Episcopos subscriptione firmari: cum non tantum id minime praestitum scilicet, sed in Concilio Romano, auctore ipso Pontifice, esse damnatam aduulset, rugientis leonis instar, ita exultans, quoniam modo in eum contumeliam acceptam vicijs posset, ipsamque expelleret ab Vrbe, & in exilium relegeret, animo agitate coepit. Fuit illi praetio, qui aequo se laetum magno potest à Martino Papa Paulus Episcopus Constantino conclamare, quod damnatus ab illo esse, atque secedere possit. Quid ergo agant, quid egerint, vbi nunc modum inter se consilia agitant, quae tunc Nequid Chistianos Imperator, id agendo iuranti & persequenti, f. uctis haeretici nomen coniequant, canas effingunt, quibus iuste videri posset Martinus expulsus. Ex quantum i. ca. audi.

Dant ceterum, quod multas tradidit à maioribus fidem: Insuper ipsam aduersus Romanum Imperatorem aliquid molitum cum Sacerdotis: Tertio etiam ipsum Martinum nescio quid contra Dei genitricis Marię cultum esse locutum, & sunt tres calumniae in virum sanctissimum ab his, qui inharebant Imperatori, excogitatae, prout colligitur ex eiusdem sanctissimi viri epistola ad Theodorum g. His concinnatis conueniens, nullatenus in Vrbe Theodorus Calliope Exarchus, qui uiam potens atq; potentia militari exturbaret Martinum à laeae palatio, in nauimq; coniectum, & sportati fore in Oceanum. Sicut igitur qui tyrannidem velate accensionem regimento conati sunt, ty. annidem si quam aliam ex delistimam atque apertissimam exerceant, dum (quod in causa cuiusvis minimi Episcopi peragi consuevit) nulli coacta Synodo, nulla dicta de accusato, nec obsequio e inscriptioe apposita, repete tanquam à latrocinibus in syluis itum est contra tantum Pontificem uideat ageritudine labo. antem, Quomodo autem sit habuerint, ex eiusdem Martini Papae dicta epistola ad Theodorum accipere: Rogatus enim ab amico, rem narrare vult habuerit, ista referuntur b.

Martinus Theodoro siuera affectione dilecti fratris. Quomodo agniti (vt patet) ea, quae in scriptis à nobis scripta sunt, in paucis verbis excoquit. Cum exiret ab Italia, quae nominatim Constantianus, in qua exortus nos cum armis constringeret, in praesentia Exarchi a Theodoro cathedrali, presbyteri & clerici clara voce dixerunt: Anathema habeat, qui quidem dicitur del credere, quia Martinum vsque ad vnam aequam fidem tenuit, aut mutaturus est. Et, anathema habeant, qui in Orthodoxa fide sua vsque ad mortem non permanferint. Euitant concilium Romani cleri contantia, pro sui deiectione Pontificis, dicit anathemate praesentes sententia aduersarios. Sed pergit Martinus:

His auditis Calliope cogitationem reddere, etiam filios proter quam nos tenuimus, non esse, neque aliam se credere, & si habet

a Apud Sar. die 15. Iul. tom. 1. LANDOLINI, AMANDVS, ET SOCII S. MARTINI APOSTOLICVM ACCIPIVNT.

b Apud Sar. die 1. Octob. tom. 1. c Apud Sar. die 19. Mar.

II. AR. TAM. PONT. DIRECT. PAR. DICA. TOR. AD. GINER.

d Rom. 10.

III. S. FOLLIA. APOSTOL. e Apud Mo. lan. in nar. S. Bisp. die. ul. Octobr.

DE TEMPO. RE ENLIL. S. MARTINI.

propter nos qui audiamus, non propter fidem dicat. Ea scire te volo, dilectissime frater, de fide quam significasti, necnon de falsis calumniis quas adversus veritatem proponunt: quia quatuordecim nobis in rationibus vestris, ac omnium fidelium Christianorum, qui voluerunt, et vultis et moris salutis nostrae fidem defendam, quae adhaerent B. Paulus apostolus docet: Mibi vultus Christus est, et noni laorum.

De falsis autem accusationibus, quas noviter heretici faciunt, ab ipso veritate Christi Dei, quales omnino poterunt hominibus in veritate loqui, qui Dei veritatem respiciunt, tibi contra rationem reddere, dilectissime frater, per eum qui indicaturus est mundum istum per ipsum, qui et reddet unicuique secundum opus suum. Ego aliquid ad Sarracenos litteras misi, ut quosdam de eorum, quales ordines debeant, aut potius inquam transfusi, exciperet demerit quosdam sine venientibus * servus Dei causa Hieronymus, quibus et modicum quid praebitum minime ad Sarracenos transfusum.

Porro de domina nostra gloriosa semper Virgine Maria, qua Dominus & Dominum nostrum Iesum Christum peperit, quam venerabilis & Carissimi Patres Dei genitricem appellat, vixitque quae Deum humanum genuit, falsam contra me, imo contra fides ipsam amicum iniqui viri insinuationem. Nam quisquam beatam super omnem creaturam humanam, absque eo qui genuit eam, et ea venerabilem semper Virginem matrem videlicet Domini nostri non honorat, aut adorat, aut venerat, et in praesenti seculo, et in futuro, sed humanis acceptionibus quatenus foemula obducit ad scandalum, aut ad blasphemiam. Dominus et incolentem custodiat, amantissime fidelitatis epistola Martini de exordio impie & sacrileginationis per Calliopam Exarchum factae. Porro autem his additam postea fuisse accusationem, nimirum, quod irregulariter absque lege, contradicentibus canonicis, sedem subripuisse ipse testatur.

Quomodo autem et sede amissus, in nativum coniectus fuit, et in Orientem missus, accipiens ex eius epistola ad Ebericum, quam postea scripturam esset Constantiopolim, quam vos cum aliis ab ipso in exilio Graeciae scriptis amantissime reddidit Latinis, ut nunc sunt; quod istud amantissime testatur in eorum praefatione ad Martini Narnensem Episcopum. Exant ipse in nostra bibliotheca inter res gestas sancti S. Pontificis relata. Porro haec omnia exacte narantur his verbis:

Nosse videtur quae res dilectio, qualiter de sede sancti Petri Apostolice sedis tuus pater solutus, ab adversario, raptus fuerit. Et mirum quod super hoc nec inquirere voluisti, cum praedixisset Dominum nosse de hoc tempore istius, discipulis suis: c. Quia in diebus illis erit turbulatio, qualem non fuit ab origine mundi usque, tunc. Et si quisque adversum fratrem suum, non possit sustinere omnem carum: sed qui persequatur fratrem suum, blasphemus erit. In hoc panice de diebus illis dicitur: nam & S. Paulus secundum datum sibi gratiam spiritus pronuntiavit dicens: Timothee discipulo suo, dicit de te nunquam dicitur discipulum homines a fide, et a veritate auditum auertere, et eos amare, auari. Et erit et nubi, desideratissime fili, non videndum tempus alioquin hoc manifeste, in quo sine ulla dubitatione, quoniam Dominus praedixit adventum Antichristi: etiam veritatem dicere necessarium visum est, antequam in toto mundo provaleret malitiam, et sine cuius accipiat, ita sanctus Martinus de Antichristi adventu haud inani consideratione distinxit.

Certe quidem haec esse visa sunt illa tempora, quibus (ut suo loco superius vidimus) S. Gregorius Papa praedixit, adeo ingenia futura esse mala, ut innumeram illud scelerum, quo sub gladio Longobardorum & Gothico pueri generabatur Italia, respectu hoc cum felicissimum habendum foret, cum totus Orientis furio vel obducto pulso, densa haereticum caligine obfuscatus penitus appareret; cum & Syriam quandam gesserit Antichristi, qui hanc praedem novam perdidit falsis vaticiniis Mahometis in Arabia statuerit, & armorum potentia tot provincas nullo ferme negotio per suos posteros eiusdem sectae homines subjugaret, quibus vires Imperatoris (ut de Leontium eodemque figuram Antichristi genere dicitur) quae palce essentimae essent. His adeo magnis si auctoritas, quae in exspilatione Romanae Ecclesiae Patriarchii sub Theodoro Paphage perimpio patratam etant (quod

nunquam hactenus factum fuerat) plane ob haec adeo funesta finem inire rerum, aliquis haud temere exillimare poterat, cum nec signa illa defuerint famis, pestilentiae, & terrae motus.

Ad cumulum vero malorum ista adiecit, quae hoc anno adeo crudelia adversus ipsum Ecclesiam totius Hierarchiam scelerate impieque sunt gesta: ut plane Antichristi regnum imminere, postquam & divina labare viderentur, poterit iure parari, ac merito cum Hieremia e fuerit exclamandum: *Obstipescite caeli super hoc, & porta eius desolantini.* Ceterum non Martinus tantum ob tot ingruentia, mala, sed veteres etiam Patres, cum diu aliqua in Ecclesia persequutio moueretur, filium perditionis adesse, & in hanc Antichristi tempora putaverunt, ut superius saepe vidimus: nec tamen ob id, quod non acciderit, quod opinabantur, eos deridendos esse qui calumniose dixerit; sed eo nomine potius illum commendandos, cum in his excubitorum solet vigilanti apparet, quod tot praecurrentibus malis, malum illud sublequi, quo bona omnia perderetur, signis haud inanibus crederent. Sed ad Martini epistolam redeamus, qui pergit:

Hoc mihi expedire arbitror, quo alii malis * mihi propterantibus, exultem potius, quam fleam. Igitur ut scias qualiter subleat & ductus sum a Romana urbe, nil falsum audivi. Accidentium omnia praesens per multum temporis, quae meditantur inimici veritatis. Et separato * me ipso cum omni clero meo privatam mansi in Ecclesia Salariorum nostri IESU CHRISTI, quae cognominatur Constantiana, & stabilita est a beata memoria Constantino Imperatore & est iuxta Episcopium. Illic omnes nos secorsum morabamur a die sabbati: quando Calliopas cum Ravenennate exercitu & Theodoro cubiculario introiit in civitatem. Misi ergo in obvium ei quosdam ex clero: quibus susceptis in palatio, astutiam & mecum ei adesse. Cum autem quosdam & non inuenisset, dixit primis cleri: Quia nos cum volumus adorare sed et ea, quod est Dominus dicit, obsequerimus, & salutabimus eam, quia hoc non sufficitur.

Porro Dominico die, ductus Missi in praedicta sancti Dei Ecclesia, suspensus ille turbam multam collegi propter diem, narrantur hoc: Quia multum fatigatus sum: ex itinere, non passim: curare hoc die, sed et ea omnibus modis occurrens. Et adhibuit sanctitatem vestram, piaculum enim videbatur, si quis peregrinus Romanam veniens, non primum omnium accederet veneratibus Summum Pontificem. Sed addit de statu suo haec idem S. Martinus. Ego vero ipse graviter infirmus eram ab Octobrio mense usque ad praedictum tempus, id est, usque ad decimum sextum Kalendas Iulias. Ergo seris secunda diluculo missi Chantularii sum & quosdam ex obsequio suo, dicens: Quia arma praeparasti, & armatus habes intus & multitudinem lapidum collegisti: & hoc necessarium non est, nec aliquid tale fieri permittas. Cumque praesens audisset haec: necessarium magis non habui, qualiter hoc certos redderet, quam vitare illos exortatos per totum Episcopium? & si arma vel lapidem visissent, ipsi testimonium perhiberent. Cum autem inissent, & nihil inuenissent, subintulit ei per verba, quod nunquam aliter aliquando, sed saepe per circumplexionem & fallacem accusationem inoleverat adversum nos, cum & in adventu infensus Olympi nani consilium benignis cum armis me hoc potius repellere faterentur.

Egit itaque ante altare ecclesiae lectulum meum habebam in quo iacebam, & nondum transiit media hora, exercitus cum eis veniens in ecclesiam, horuati omnes, venientes lanceas & scutibus suis, quam & arcus suos paratos una cum suis suis, & scuta sunt illis, quae descendenda sunt. Quis admodum namque in hyemali tempore, vento valde flante, sila ex arboribus concessa cadunt, ita percutiebantur armis candela sanctae Ecclesiae, & remissa * excutebantur in pavementum, & audivatur sonitus, qui in eadem fiebat ecclesia veluti tonitrus quidam horribilium tam ex cellisone armorum, quam ex multitudinem candellaborum ab eis confractorem.

Quibus cum susti introcivibus, in hunc Calliopa porreda est probyteru & diaconi, in qua humilitatis meae abiectione conturbatur, quod irregulariter & sine lege Episcopatum subripissem, & non esset in apostolica sede legimus institutus, sed omnimodum in hunc regiam urbem transiit subrogata in loco meo Episcopopo, quod videlicet aliquando factum est, & spero quod nec aliquando

XII.

clerem.

XIII. male

* superato

XIII.

CALVANIA DE ARICONDITIS. P. M. 15. 8. TACTA. IV.

XV. EXEPLI. PONTIF. CIO IN ACCLIA.

* reualise

Angustiam propter, capiti tam caute quoniam fraudulenter sua
responda deponat prole. Quod cum in palatio ad aures Elzgy No-
minalis Episcopi pertransisset, capiti vigilanter (vix semper in eius-
modi rebus sollicitus) cum adueto & cetero Catholico viris
in illis, prope adueto hanc postquam palam omnibus manifestam
demonstraret, nec desistit Episcopi commoveri & optinatis, quousq[ue]
suffraganeus faceret ad Cantuariam apud vicum Aurelianensem
conspicere.

Vix enim quoniam heretico in melius delatado conabantur
cum de illi quousq[ue] dixerit modo interpellare, sed nullo poterant ge-
neris conuolare: tanta quippe ducendi arte obiectis questionibus oc-
currebat, ut vix maxime palaretur constructis teneri, nisi seu anguis
intra muros hinc tam foraminibus delatus, corum se frontem opponeret.
Cumque nullo modo à quoquam posset concludi aut sperari, extitit
quidam in Anglijs Da praesentia doctrinam Episcopus, nomine
Lactantius, qui ea cum omnibus obuiauit, vix ingens ea causa nostris si-
ne quibusdam & expectatis: omnes enim eius versutias & artes, quas
illius videret, nonne etiam dignissime conabantur frequenter di-
stinguere palam fandiui detexit, sique aduersus eum omnium li-
berosque sententia prolata, & per singulas ciuitates super eius no-
mine doctrina constituta, cum ea quae per erat in ignominia & dedeco-
ra à suis in Gallia eliminata est. haec Audoenas: eadem plane
inquit Audoenae rebus gestis narratur: sed quoniam
haecque vide, vel eius haereticus facit, ignoratur. Ad re-
sponsum ad aduersarios Ouentis.

Quod enim ex Theophrasto superius dictum est, hoc
tertio nono Imperatoris Constantis, sicut Martini, ita &
Maximi Abbatis vincula congnatitudo consentientia vis val-
de fuit, quae in eiusdem Maximi rebus gestis narra-
tur quam fidelissime, quae hic tibi verbatim reddere argumē-
ti gratia posuit. Porro et eodem anno quo sanctus
Martinus Maximus ab laetis est captus ab Vrbe, vbi
magis eius ecclesiae vilitate debebat: haud tamen vna
cum ipso Pontifice capus & ductus fuit Constantinopo-
lim, sed paulo ante, vt ipse quod haud adeo difficile
facere videretur solam sanctissimum monachum pere-
grinatio capere & vinculis mancipare: Cum enim Con-
stantinopolim relata esset ab eis qui erant in Vrbe mini-
stri Imperatoris, Maximus Romae magnopere ipsi ad-
uersariis Imperatoris in eum obloquitur, & aia his similia ha-
ereticis obloquitur eadem est in mandatis Exarcho, vt ipsam
Maximam vincula per daci cararet Constantinopolim,
quod & nunc impletum est.

Sed spectemus gloriosum tanti viri certamen. Senem
cum prope octogenarium videbis aliteram non aduersus
eum rari aliam, sed omnes Imperatoris satellites im-
pudenter, iteme roburumque consistere, nec vel
terre prede moueri. Fuit plane admiratione dignum at-
que commolatione pariter, Augustinus etiam veneranda
caritate inuicti senem, & aduersus eum tam Romae pri-
mum, postea Constantinopolim omnem ad expugnan-
dam eius constantiam etiam grauitam Imperatoris au-
thoritate nitentem? & nihilominus ipsam victorem de-
sperata perditis, debellata fetocia, & subagata poten-
tia haereticis Imperatoris eugere nunquam collapsura, sed
in aeternum permanens trophaea, quibus & nostri illu-
strantur Annales, in primis vero vniuersa Ecclesia Catho-
lica deo celet. Age igitur historiam quam sincerissime
scriptam, ab auctore, quibus is qui eius inhaerebant lateri
vix debilis jacebat, hic reddimus; qui post numeratos
commentarios à viro sanctissimo tum aduersus ingruen-
tes Manicheas elaboratos, tum ad optimam vitia ra-
tionem in eandem confectos, pergit sic dicere:

His missis ad alia orationem conuertam, ac demum ex trossi vi-
ri vtilitatem malorum & erroniarum exponam. Constantem
supra haec, cum inuerso patris esset, nonnulli que non omnium
ad aduersarios, multam que male sententibus (quod sentit cum
dicitur) dicitur. & omnia respicienti sui implesset: donec igitur,
cum carere sententia procederet, de iis que Romae gererentur non
meditans in missis cura cum resumeret in ea omnia ab ipso dissentire,
quibusque de qua carere. Cumque non ignoraret quibus horum es-
set, auter hanc sententiam vix omnibus doctrina splendore altere relect-
bat, cum magis studio inter in regiam deducit, existimatis se, cum
hanc peractis esset, alios quoque omnes in potestate esse habiturum.

Cum eo autem ipse discipulus dicitur est Augustinus vna cum co-
gnomine eius ac iulianis moribus pradito, qui & Ecclesie Romanae A-
pothecarius dicebatur.

Quinetiam & dicitur Martinum cum plerisque Occidentis E-
piscopi in vrbe Byzantina sista, huius (vt credibile est) propter contra-
riam sententiam offensos. Verum incommoda & calamitates Pon-
tifici Martini, quaeque in eum impius ille contumeliose designauit,
immensus cum contumelia probrisque aspergens, innocenterque (d-
nariis manus supplicio afflicto, tandemque longinquo demans
exilio (Chersona autem exilis locus fuit) erui videlicet Episcopus si-
miter afflicto: haec orium mihi in presentia non est, vt gesta sunt,
exequenti ad rei Maximi properanti. Ac multi quidem fortasse par-
tium dicent partim iam dixerunt, hominem, opinor, honorificantes,
vixque commiserationem laudibus extolentes: oratio vero nostra in-
stitutum suum prosequatur.

Cum igitur sacer hic vir manibus hominum tado auditorum com-
prehensus esset, ad eumq[ue] onus respicerent: videramus priuimus quib-
us ei dextris dent tot occursibus, quodque de eo iudicium faceret
egregii legislatores. Nam simulatque Byzantium, urbem appellat,
navigio eo delatus: venient ad eum ab Imperatore homines missi, ex
solo vultu multam animi acerbitatem ostendentes. Qui sanctum vi-
rum licenter impudenterque comprehensum, inuolucrum ac sine-
mitam per vias trabentes adduxerunt, sequente discipulo tantogre
facinori ingeniositate ac in quodam reuerbioso tecto conuersationi,
ne discipuli quidem ei imperitio conturbentur.

Post aliquot vero dies adducunt iustitiam in palatium, Senatui
nuerso seclente, ac quatuordecim aliisq[ue] sacros in eum inuente.
Ac tum quidem Sacellarius, qui dignitate antecet, iudicium in eum
permittit, vix ad decedendum prompto aptoque ad sermones singen-
dos, & ad veritatem multatose interpellandam atque labefactandam
omnium maxime accitmodato, si quid in alia praetermissis? quid
improbum no perperant? à quibus minus & contumelias abstinenti
non honorabilem reuerentiam sentiam (nam tum erat annos circiter
obrogina natus, & paululum ab ea etate aberat) non efflorescentem
in vultu gratiam non modestos & compositos & solatos liberalisq[ue]
& amabilem mores, ceterumque decorum & venerabilem statum:
illicque cum inuictissimum nullam criminum locum, nihil vix aut rati-
onem conscientiam, ob ea que in se gesserat, habere, sed solum peruer-
sitate suam ad similitudinem, audaciam, noram & improbitate-
tem ostendens: adeo in tot tantisq[ue] rebus inuicem hinc sine inuicta
dedit. Verum tamen in ipse vixi sermone tantae & pendens versati-
onem decernentibus, responso curatidicunt non habuit locum: sed te-
mere omnia misere vixi est, malentis modo esse comitatus & im-
probitate in se.

At quatuordecim facta sunt, quae, inuocatis calamitas im-
posuerunt, qui parantur mendacio se tectos esse ipse proclarum religio-
si viri discipulus particulatim exposuit proprio commentario, ex quo
tunc licet omnia ad verbum percurrere, accuratissime cognosce-
re. Verum non alioquin à proposito est, pauca ex illis à me commem-
morari, hancque orationem inseri, ne nullus omnino eorum inuentionem
fecerimus cum praesertim non narrando, sed percurrando res gestas
suis expositor. Vt igitur uersatidum Sacellarius in Sancti consue-
tium vixi statum in eum superioris sermone cum lacessere, minusque
incutere, inuictum cum & proditorum & Imperatoribus inimicam
appellans, omniaq[ue] alia turpissima. Vt autem hic suscitatus est, qua
gratia hoc de se diceret, & quantum perperat, ostendit: Tū
calamitas ille confingit, quas ab illo solo confingit par erat, teltis in
aperto mendacio sistent. Et quidem in religio sum virum oblectera-
bat, magnus eum vrbes prodidisse, Alexandriam inquam, & E-
gyptum, & Pentapolim: quas à nostris, inquit, abstraxisti finibus, &
Sarracenis tam addidisti: noram enim maxime demissam, atque
in ipse benivolentem esse uelat.

Postquam vero hanc illius prauitate oratione, cui contra adici non
posset. Sanctus propalauit, sy ophaniam manifestam nec quicquam
aliud esse demonstrans: Quod enim ipsi eum capientis vrbebus, qua-
rum causa potius vitia caperet. Aliam impudens viam inuictis, somnia
quidam fingens & vmbra & spectra, in iisque & vecum resiltan-
tes somos matorum ac minorum & Regum appellaciones, & Occidē-
tis Imperatori clariorum quam Orientis vocem resonare accusatoris
hic quousq[ue] & sepphantes in meliorem profertur. Quare magis etiam
ingenui cum religio vix Gratia ego Deo meo loquitur, quod in ma-
nus vestras sin traditus, talibusq[ue] criminibus petar, vt huiusmodi a-
rius que voluntate à me commissa sunt deleatur, atque vt vita mea
macula abstergam. Verum vt pauca ad hoc respondendam, neque ad

XXVIII.
DVCITVR
S. MAXI-
MVS CON-
STANTI-
NOPLIM.

XXIX.
SISTITVR
IUDICIO
S. MAXI-
MVS.

XXX.
CALVNI-
VS AGITVR
IN S. M.
XIMVS.

XXXI.
EX SOM-
NIS QUAE-
STIO HA-
BITA.

Iudicium

XXXII.

NON ESSE REGVM DE DOGMA TIBVS DE FINIRA.

XXXIII. ANAS ARSIS DISCIPLINIS INDICITVR CONTRA MAXIM.

XXXIV. KYRYVM QVASTO DE MAXIMO.

XXXV.

sonnia respicio, neque somniorum coniector sum, nec mihi otium est, ut in horum vana specie mentem occupem. Sed quantum sic me accolare voluisti, ut etiam addideris testes, eosque qui non norunt, sed ex tui qui nouerint audiverunt, quod illi, ut dicitur, migrarunt e vita: cur non a principibus, & superstitibus etiamnum primis, somniorum expectatu rationem ac paratam: Sic enim & ipsi magno negotio molestissime liberissem, ego vero paruas ob confessas certaque res persoluissem. At, ut credibile est, nec veritas sic habet, nec qui in me iudicium fecerunt, eum qui scrutator corda, ante oculos suos proposuerunt. Ne videam enim Domini mei conspectum, nec Christi stans excipiam (nihil enim aliud habeo quod improcer mihi) si consilium somnium aut vidi, aut eo infirmatus sum, aut alius narravi.

Postea tertium ei inferunt crimen, ut secundum redargui viderent: quod nec in oratione ponendum esse putant, propterea quod, praterquam quod non est credibile, pueris etiam sit & ridiculum. Nec vero quarto crimini egregiè abstinent iudices: Quendam Gregorium adducunt, qui affirmaret, dixisse Romæ sancti discipulum, nefas esse, nec rationi consentaneum Regem sacerdotem appellare: quippe qui a magistro, Maximo scilicet, Anastasio hoc didicisset. Attamen sacro viro ne defesso quidem in hoc desit. Qui ipse Gregorio in faciem respicit, & ostendit, alia tamen esse dicta, alia non obicit. Nam cum ille, inquit, Romam venisset, de unitate habuit sermonem, voluntatis scilicet, ut Typum nos reciperemus, quo illud dogma in militarum ore pestum sauebatur & promulgabatur. Ad illa videlicet nos respondimus atque occurrimus, cum ea considerarem, que nobis profuturæ essent, quæque Ecclia arbitrabamur. Quamobrem nec mea esse scio, que nunc proferuntur, neque discipuli, qui vocatur in crimen, qui cum nunquam huiusmodi ac Deus testis est) sermonem tenuit. Verumtamen hoc solum mihi consensum dixisse non discipulo, sed hinc ipsi Gregorio (quod ne ipse quidem penitus negauerit, nisi se ipsum quoque plane neget) definire de dogmatibus, & querere, sacerdotem magis esse, quam Regem: quamvis huiusmodi esse & vngere, & manus imponere, & pacem ecclesie offerre, & altari assistere, & quæcumq; alia agere que dignissima sunt, sacramentaque sublimiora habent. Hæc eloquii sum, & in voce loquer. Ob hæc mihi quævis vel absoluit, vel damnet: neque enim iniuria homo ab homine affici potest, quamvis omnino gravissima patiatur.

Tunc cum non haberent quid facerent qui medicum sibi suam bonant: in illum educunt, eiusque introductum discipulum Anastasium, open verbis ac minus perterrefacunt, ut cogent de magistro aliquid indicare, vim afferentes, ut diceret, cum dolo rem dedisset Pyrrho, cruciamentis illum tortisse scilicet, cum vna sermonem haberent in dicta superius disputatione. Falsiloqui haud scio cur ista molentur. Cum vero Anastasius secus locutus esset atque expectabant, sanctum virum non solum nihil ei doloris attulisse, sed etiam omnino exhibuisse honorem, pugni eum & colaphi in caput & genas ferientes, eoque modo veritatem opprimentes, in custodiam rursus includi iubent.

Sanctum igitur ad se iterum accersunt ut amicitias non contrahat, aliamq; tertationem inuincibili adhibent. Hæc erat: Origens eum dogmata sequi, & cum illo in omnibus sentire. Vt vero consilium inbecillum & ad diltendunt facit id crimen dissoluit, assuecians eum à Deo sanctum esse & Christianorum partibus, qui assensit eum Origini, delirique eustratione acciperet: De Pyrrho rursus, usque, que tunc essent dicta interrogant, personam potius inducentes benignitatis, quam hanc sciant, aut in corde ponentes, ac deinde quomodo scilicet à Patriarcha communitate abripisset. Postea vero cum alias interitu percontationes & interrogationes prætulerunt, ac affirmasset eum qui ab ipsefferretur, Typum magis faciendum esse, ac in honore habendum, quem ipse exararet & exhoraret: ac denum eum ea que post videretur effigi non posse nec facile dilui, proposuissent, nec minus in eum, contumeliosque abstulissent: tandem viderant se in omnibus, vincti propriis, ut amur capi penitus: ac dimisso consensu, Imperator cui propterea adierunt, hominis constantiam nunciantes: Maximusq; inquam, in sermonibus est inuictus, nec ei quisquam persuadere potest, ut nostris assentiat, tametsi conetur quis supplicio eum afficere.

Aliquanto post aliq. cum veniunt, cum iam custodiretur, existimantes forsitan, se crebro opponerent, ac verbis terrorum incuterent, se eo non illoce viderent. Qui reverent autem, dicebant se à Patriarcha missos, qui & Sancto Theodoro prætulerunt: Cuius, inquit, in Ecclia, ipse enim illorum verba vtar) Byzantij, Romæ, An-

theobia, Alexandria, Hierosolymorum? Ete omnes, subdicitur in provincia conuicta sunt. Si igitur & ipse Catholica & iustitia, conuicta te nobiscum, ne vicia peregrinam vnam innotuit, quam expectas patiari. Ad quos beatus vir opportunè & sapienter respondit. Dominus cum Catholicam Ecclesiam relictam & salutaris dei consilium esse dixit, idcirco Petrus, qui bene iustitiam esse beatum dixit, super quem talem se adificatorem Ecclesiam, vniuersorum Domini pronuntiauit. Verumtamen consilium esse adificere, super qua vniuersa Ecclesiarum facti sunt conuicti, nec aliter ipse sibi bene scilicet est.

Ad quem hæc, qui missi erant: Quæcumq; in inferno sumus de hoc dicere, dicemus tamen, ut nullam enim nos ecclesiam habent: dicimus operantes propter differentiam, & vnam propter vniuersitatem. At ille inquit: De us propter vniuersitatem vnam dicitur salutare, ac prater cas aliam? Non dicitur, sed do a vnam propter vniuersitatem. Liberati sumus, inquit, omni negotio, qui nobiscum vnam insubstantem ac Deum sine existencia iuxerunt. Nam in vnam confundimus dicit propter abundantiam, ac propter vnam dicitur vnam propter differentiam, nec vniuersitatem dicitur ac operationem, que inuicem se tollunt, ac facunt operationem per se ad se adherent, & omnino non existunt, vniuersi habent natura motum, qui asserri non possit, quæque nulla contrarietas non do alteretur ac mutetur. Omni igitur essentia vniuersa est, secundum Patres non habent operationem essentialem, que ipsa essentia est. Hoc igitur dicere non possum, nec hoc dicitur iam à sancto Patribus confiteri. Quod igitur vobis videtur, qui per se sciam habetis, facite.

Illi cum non haberent qui ad hæc conuiderent: quod placere erat tu qui verum poteratur, ei inferno dicitur, illi viderent qui non obtemperaret, an ab emati subici, ac innotuit in inferno interrogari. At hic leniter sic atq; humaniter: Quod Deo inquit, dicitur defunum est, vna finem accipiat, si gloriam offerri eum conuictum præconant. Verum tum quidem que prætulerunt adferunt. Consilium autem vna habentes Imperator & Tertullianus (quem admodum Pilatus & Iudas super mo lesa iustitia dicitur excelsis, in quodam appellatum, cui Byzantia nomen est, hæc innotuit, simulque discipulum Anastasium in quodam loco vniuersi malum, Romanorumque Imperij rituum solum deportaret. Iuba alias Perberis, ille loci lingua barbarorum nuncupatur. Idemque fecerunt eius cognomine Roma aperturam, qui Metellus relegatus est. Est Metellus in Thracia ciuitas, de qua Theophanes, Zonaras, & alii in Leone, hæc enim de conuisione sanctorum confessorum Maximi se locum. Sed comparatione acerbiorum que hæc tubercula sunt, ludum hæc inre possit quibus vocari: quamvis autem illa fuerint, suo loco dictum somus.

Ad sex namque annorum spatia cõniguit Maximus vna cum sociis illiusmodi pro confessione Catholicæ dei delictis tui. Quidam delicias dixerunt mentari illam, quam sapientia a preparauit, pro cuius defensione tantum tantum susceperunt confessorum: Est plane, est maxima absconditum, quod vinctos de exhibetur in notitia, quod quam suæque sit, nemo scit, nisi qui accipit. Sed exhibitio iam eiusmodi Maximiac fortiorum occurrunt, quod maius in eodem impietatis theatro spectandum tepe presentatur, attente spectemus: quodam vero dicitur fuerit, sequens annus aperit.

IESV CHRISTI ANNVS 651.

MARTINI PAP. CONSTANTIS IMP. Annus. ANNIUS.

Sequitur annus Domini sexcesimus quinquagesimus primus, nona Indictione, idemque illiusmodi confessione sanctissimi Papæ Martini. Si enim potuerunt veritate pura Confessum: quanto magis clarior discendus Christianus erit hic annus Summi Pontificis tot iniquitas vinctibus palmis, cum eum adeo honorat iterum seque con-